

BÁO CÁO

Chiến dịch giảm thiểu vi phạm về
động vật hoang dã tại các cơ sở
kinh doanh trên địa bàn thành phố
Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình

GIAI ĐOẠN 2022 - 2023

KẾT QUẢ CHUNG

Thành phố Đồng Hới (tỉnh Quảng Bình) là một trong những địa phương đã được ENV khảo sát trong chiến dịch giảm thiểu vi phạm về động vật hoang dã (ĐVHD) tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn các đô thị lớn ở Việt Nam giai đoạn từ tháng 3/2022 đến tháng 10/2023. Sau khảo sát, ENV đã chia sẻ kết quả đến Ủy ban nhân dân (UBND) thành phố Đồng Hới và đề nghị cơ quan chức năng xử lý hiệu quả các vi phạm về ĐVHD phát hiện tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn.

Qua khảo sát **211** cơ sở kinh doanh đáp ứng tiêu chí, ENV phát hiện **11,8%** các cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD. Đặc biệt, tất cả các cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD đều là nhà hàng. Vi phạm phổ biến tại các nhà hàng này là hoạt động quảng cáo các món ăn chế biến từ ĐVHD như rùa, gà rừng, dúi, vịt trời, nhím và cá nhám trên thực đơn.

Tuy nhiên, sau khi các cơ quan chức năng thành phố Đồng Hới vào cuộc, ENV ghi nhận số cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD đã giảm từ **25** cơ sở xuống chỉ còn **01** cơ sở (trong đó **22** cơ sở không còn dấu hiệu vi phạm và **02** cơ sở đóng cửa). Với tỷ lệ **95,7%** cơ sở không còn dấu hiệu vi phạm, thành phố Đồng Hới đã trở thành địa phương đạt kết quả cao nhất trong công tác xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn 07 đô thị được khảo sát giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023 (*Vui lòng xem bảng dưới đây*).

11,8%
Mức độ phổ
biến của vi
phạm về ĐVHD
(Tỷ lệ vi phạm)

Định nghĩa: Tỷ lệ phần trăm số cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trên tổng số các cơ sở kinh doanh được khảo sát.

Kết quả: 25 cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trên tổng số 211 cơ sở kinh doanh được khảo sát.

95,7%
Hiệu quả công
tác xử lý vi
phạm về ĐVHD

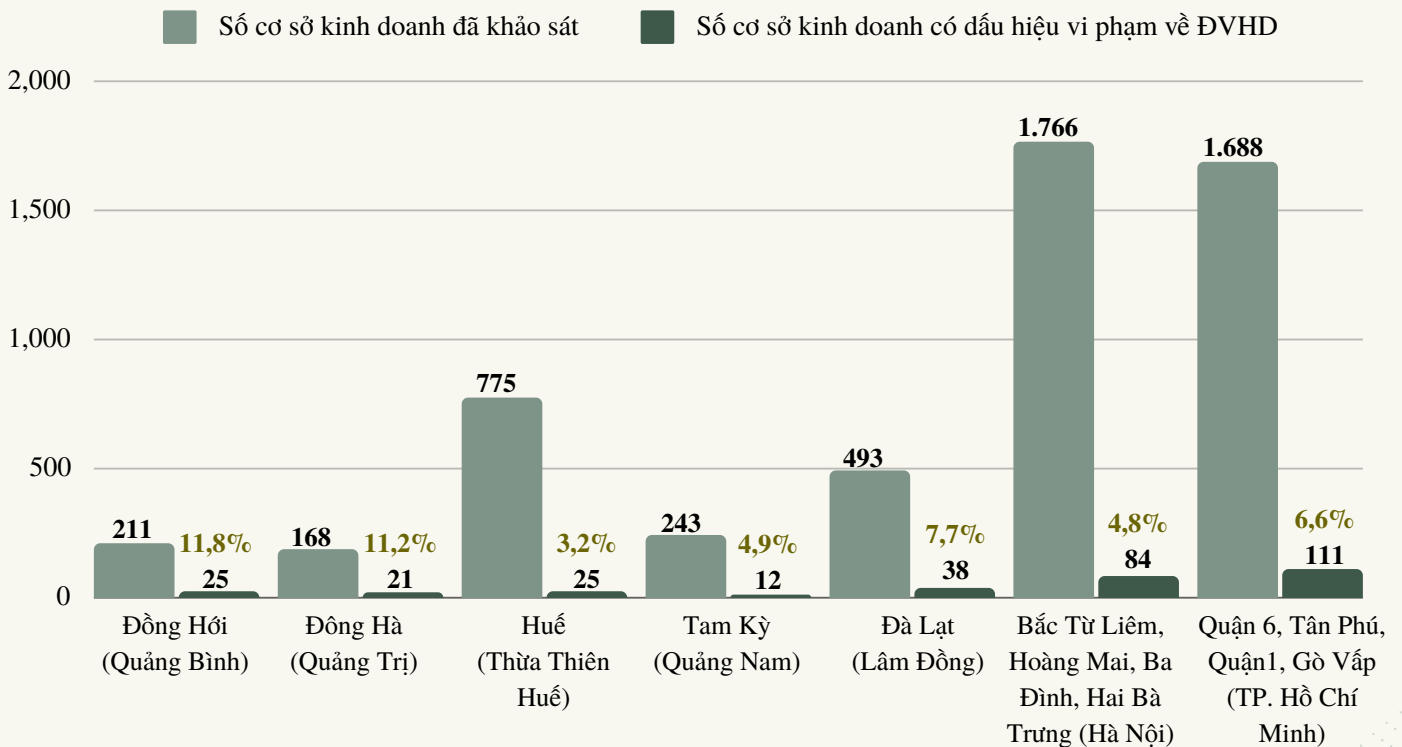
Định nghĩa: Tỷ lệ phần trăm số cơ sở kinh doanh không còn vi phạm sau can thiệp của các cơ quan chức năng trên tổng số cơ sở kinh doanh bị phát hiện có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD còn hoạt động tại thời điểm khảo sát.

Kết quả: 22 cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD đã được các cơ quan chức năng xử lý thành công. 02 cơ sở bị phát hiện có dấu hiệu vi phạm trong đợt khảo sát lần 1 không còn hoạt động trong các đợt khảo sát tiếp theo và do đó không được đưa vào đánh giá hiệu quả công tác xử lý vi phạm về ĐVHD của các cơ quan chức năng.

MỨC ĐỘ PHỔ BIẾN CỦA VI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TẠI CÁC CƠ SỞ KINH DOANH TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ ĐỒNG HỚI TRONG TƯƠNG QUAN SO SÁNH VỚI CÁC ĐỊA PHƯƠNG ĐƯỢC KHẢO SÁT CÙNG GIAI ĐOẠN

Trong số các đô thị ENV tiến hành khảo sát giai đoạn này, Đồng Hới là địa phương có tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD cao nhất với **11,8%**, gần gấp đôi so với mức trung bình chung của tất cả các đô thị được khảo sát trong giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023 (**5,9%**). Kết quả này cho thấy các vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn thành phố Đồng Hới cao hơn rõ rệt so với mặt bằng chung tại các tỉnh/thành phố lớn trên cả nước trong cùng giai đoạn. Chỉ đứng sau Đồng Hới, thành phố Đông Hà của tỉnh Quảng Trị cũng ghi nhận tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD tương đối cao (**11,2%**). Ngược lại, tỷ lệ ghi nhận tại Thành phố Hồ Chí Minh là **6,6%**, tỷ lệ này chỉ bằng một nửa so với thành phố Đồng Hới, mặc dù số cơ sở được khảo sát nhiều hơn gấp 8 lần. Ngoài ra, tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD của thành phố Đồng Hới cũng cao hơn gấp đôi so với tỷ lệ của thành phố Tam Kỳ (**4,9%**) và thành phố Hà Nội (**4,8%**), đồng thời gấp gần 4 lần so với số liệu được ghi nhận tại thành phố Huế (**3,2%**) (Biểu đồ 1).

Biểu đồ 1: Mức độ phổ biến của vi phạm về ĐVHD

Kết quả chung tại các đô thị được khảo sát (Tháng 3/2022 – Tháng 10/2023)

Tổng số cơ sở được khảo sát tại tất cả các đô thị: **5.346**

Tổng số cơ sở có dấu hiệu vi phạm tại tất cả các đô thị được khảo sát: **316**

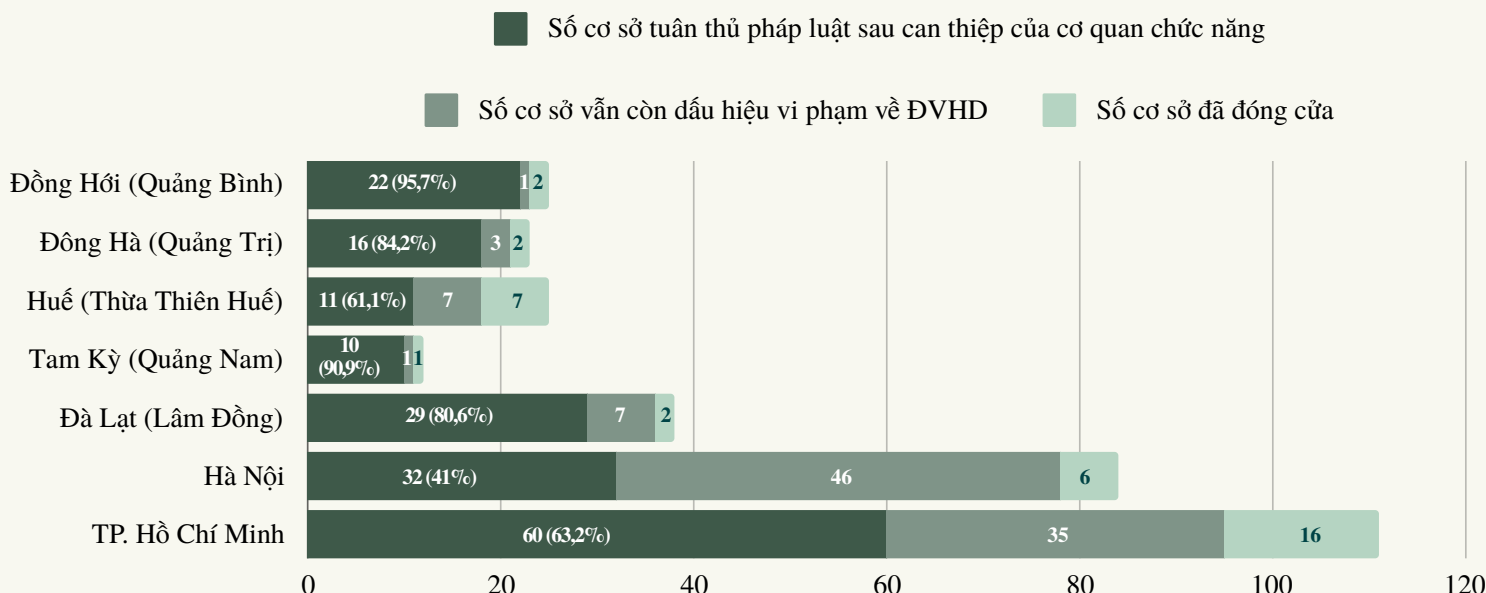
Trung bình tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại tất cả các đô thị được khảo sát: **5,9%**

HIỆU QUẢ CÔNG TÁC XỬ LÝ VI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TẠI CÁC CƠ SỞ KINH DOANH CỦA CƠ QUAN CHỨC NĂNG THÀNH PHỐ ĐỒNG HỚI TRONG TƯƠNG QUAN SO SÁNH VỚI NHỮNG ĐỊA PHƯƠNG ĐƯỢC KHẢO SÁT CÙNG GIAI ĐOẠN

Trong số **25** cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được ghi nhận trong đợt khảo sát lần 01, chỉ có **01** cơ sở vẫn tiếp tục có dấu hiệu vi phạm sau khi có sự vào cuộc của cơ quan chức năng thành phố Đồng Hới. Như vậy, hiệu quả xử lý thành công vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh của cơ quan chức năng địa phương đạt **95,7%**, vượt xa so với mức trung bình chung được ghi nhận tại các đô thị được khảo sát trong giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023 là **64,3%**. Kết quả này đã đưa thành phố Đồng Hới trở thành địa phương đứng đầu trong công tác xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trong cùng thời kỳ. Sau Đồng Hới, nỗ lực của cơ quan chức năng thành phố Tam Kỳ cũng rất đáng được ghi nhận khi hiệu quả xử lý thành công vi phạm về ĐVHD của chính quyền thành phố này đạt **90,9%** với chỉ **01** cơ sở kinh doanh còn dấu hiệu vi phạm về ĐVHD sau khi cơ quan chức năng vào cuộc (Biểu đồ 2).

Tỷ lệ xử lý thành công vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn thành phố Đông Hà và thành phố Đà Lạt đều đạt trên **80%** (lần lượt là **84,2%** và **80,6%**) trong khi thành phố Đông Hà cũng có tỷ lệ cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tương đối cao, tương tự như thành phố Đồng Hới. Cơ quan chức năng Thành phố Hồ Chí Minh và thành phố Huế đã xử lý thành công **63,2%** và **61,1%** cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD. Trong khi đó, Hà Nội là địa phương đạt hiệu quả thấp nhất trong số các thành phố được khảo sát, với chỉ **41%** cơ sở kinh doanh tuân thủ pháp luật về ĐVHD sau khi có sự can thiệp của cơ quan chức năng, gần bằng một nửa kết quả ghi nhận tại thành phố Đồng Hới (Biểu đồ 2).

Biểu đồ 2. Hiệu quả công tác xử lý vi phạm về ĐVHD

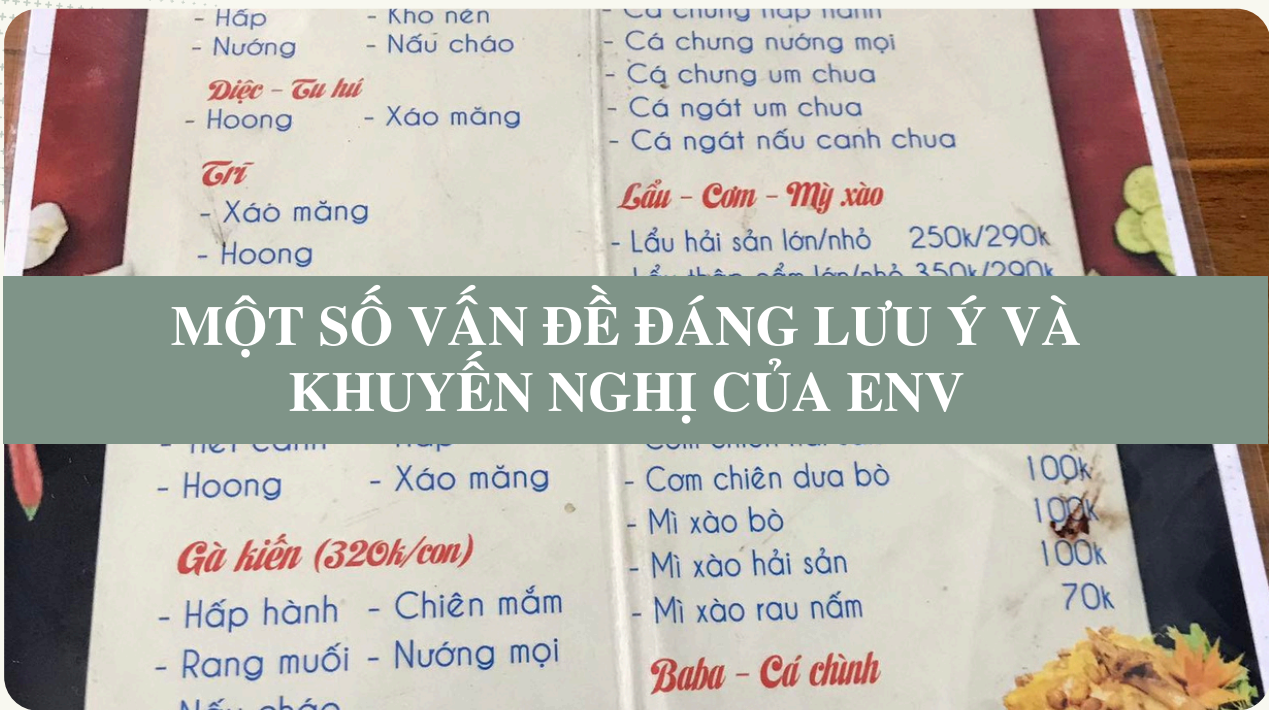

Kết quả chung tại các đô thị được khảo sát (Tháng 3/2022 – Tháng 10/2023)

Số cơ sở tuân thủ pháp luật sau can thiệp của cơ quan chức năng tại tất cả các đô thị được khảo sát: **180**

Số cơ sở vẫn còn dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại tất cả các đô thị được khảo sát: **100**

Trung bình tỷ lệ xử lý thành công vi phạm về ĐVHD tại tất cả các đô thị được khảo sát: **64,3%**

MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐÁNG LƯU Ý VÀ KHUYẾN NGHỊ CỦA ENV

Việc xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh không chỉ đảm bảo thực thi pháp luật về ĐVHD mà còn góp phần giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ ĐVHD bằng cách hạn chế hoạt động buôn bán công khai các loài này. Chính vì vậy, ENV trân trọng ghi nhận nỗ lực của chính quyền và các cơ quan chức năng thành phố Đồng Hới vì những kết quả tích cực trong công tác xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn trong giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023.

Tuy nhiên, thành phố Đồng Hới cũng là một trong hai địa phương có tỷ lệ cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD cao nhất so với các đô thị được khảo sát trong giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023. Điều này đòi hỏi sự quan tâm đặc biệt của lãnh đạo chính quyền thành phố Đồng Hới, không chỉ trong việc xử lý các vi phạm được ghi nhận, mà còn trong việc đảm bảo các cơ sở kinh doanh không tái diễn vi phạm, từ đó dần dần loại bỏ hoạt động buôn bán ĐVHD trái phép diễn ra trên địa bàn thành phố.

Bên cạnh đó, **80% (169/211)** cơ sở kinh doanh được khảo sát và **100% (25/25)** cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại thành phố Đồng Hới là các nhà hàng. Chỉ thị số 29/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ đã yêu cầu Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương chỉ đạo các cơ quan, đơn vị trên địa bàn tăng cường công tác quản lý, kiểm tra và thanh tra các cơ sở nuôi, kinh doanh ĐVHD về tuân thủ nguồn gốc hợp pháp và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm. Trong bối cảnh này, ENV cho rằng các cơ quan chức năng thành phố Đồng Hới cần chủ động áp dụng những biện pháp nghiêm ngặt hơn trong công tác quản lý và xử lý vi phạm về ĐVHD tại các nhà hàng cũng như các cơ sở kinh doanh khác và ngăn chặn sự tái diễn của hoạt động này.

ENV hy vọng chính quyền và các cơ quan chức năng thành phố Đồng Hới nói riêng, tỉnh Quảng Bình nói chung tiếp tục kiên quyết xử lý các vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh để dần loại bỏ loại vi phạm này trên địa bàn thành phố. Dưới đây là một số đề xuất của ENV để thành phố Đồng Hới đạt được mục tiêu này:

- 1 Tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức người dân thông qua các phương tiện thông tin đại chúng và các kênh truyền thông phổ biến khác nhằm giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ ĐVHD.
- 2 Thường xuyên kiểm tra, giám sát các cơ sở kinh doanh trên địa bàn thành phố, đặc biệt là các nhà hàng nhằm đảm bảo những cơ sở kinh doanh này tuân thủ pháp luật.
- 3 Nâng cao ý thức và trách nhiệm của các cơ quan chức năng địa phương như UBND phường để đảm bảo các cơ quan này chủ động trong công tác quản lý và xử lý vi phạm về ĐVHD tại những cơ sở kinh doanh trên địa bàn.

PHỤ LỤC: TỔNG QUAN CHIẾN DỊCH GIẢM THIỂU VI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TẠI CÁC CƠ SỞ KINH DOANH

Năm 2013, ENV đã phát triển và bắt đầu thực hiện chương trình đánh giá mức độ phổ biến của các vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn các đô thị lớn của Việt Nam cũng như đánh giá hiệu quả xử lý vi phạm của các cơ quan chức năng.

Đến nay, các chương trình khảo sát đã được thực hiện tại hơn 40 đô thị trên địa bàn 13 tỉnh/thành phố trên cả nước, bao gồm Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Lâm Đồng, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế, Nghệ An, Cần Thơ, Khánh Hòa, Bà Rịa Vũng Tàu, Quảng Nam, Đà Nẵng với tổng số 23.671 cơ sở kinh doanh được khảo sát.

Sau mỗi đợt khảo sát, ENV thông báo kết quả tới Ủy ban nhân dân quận, thành phố và đề nghị các cơ quan này xem xét xử lý các cơ sở có dấu hiệu vi phạm. Sau khoảng thời gian từ 60-90 ngày, ENV sẽ tiến hành khảo sát lần tiếp theo đối với các cơ sở đã phát hiện dấu hiệu vi phạm trước đó.

Trong quá trình này, ENV chỉ tiến hành khảo sát những cơ sở kinh doanh đáp ứng các tiêu chí nhất định. Các cơ sở kinh doanh bao gồm: nhà hàng, quán bar (bao gồm quán karaoke và cửa hàng rượu), hiệu thuốc y học cổ truyền, cửa hàng sinh vật cảnh, khách sạn và chợ. Khảo sát chỉ ghi nhận những dấu hiệu vi phạm quan sát được, bao gồm quảng cáo và buôn bán ĐVHD hoặc các sản phẩm từ ĐVHD, nuôi nhốt, tàng trữ ĐVHD. Quảng cáo bằng lời nói về ĐVHD không bị coi là vi phạm.

Tất cả các trường hợp vi phạm đều được cập nhật trên Hệ thống “**Cơ sở dữ liệu vi phạm về ĐVHD**” của ENV. Cơ sở dữ liệu này lưu giữ hồ sơ của tất cả các vụ việc được ENV ghi nhận với đầy đủ, chi tiết những hoạt động đã được thực hiện để xử lý từng vụ việc, bao gồm kết quả xử lý của các cơ quan chức năng và quá trình giám sát độc lập của ENV.

Báo cáo về hiệu quả của công tác giảm thiểu vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn trong tương quan so sánh với các địa phương khác sẽ được chia sẻ với lãnh đạo chính quyền địa phương. Đây cũng là một phần của chiến dịch chung nhằm xóa bỏ tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép trên cả nước.

Đánh giá được thực hiện dựa trên *hai* tiêu chí:

- **Mức độ phổ biến của vi phạm về ĐVHD:** Số cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD trên tổng số cơ sở kinh doanh được khảo sát.
- **Hiệu quả công tác xử lý vi phạm về ĐVHD:** Số cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trong đợt khảo sát lần 1 nhưng đã không còn vi phạm sau khi có sự can thiệp của các cơ quan chức năng.

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Được thành lập năm 2000, Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) là một trong những tổ chức đầu tiên tại Việt Nam chuyên sâu về lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên và bảo vệ môi trường. ENV đấu tranh ngăn chặn tình trạng buôn bán trái phép ĐVHD và hướng tới mục tiêu nâng cao nhận thức của cộng đồng về sự cần thiết phải bảo vệ thiên nhiên và các loài ĐVHD. Bằng các chiến lược mang tính sáng tạo và đổi mới, ENV mong muốn từng bước thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng, giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD. Bên cạnh đó, ENV cũng phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng nhằm tăng cường thể chế, chính sách và trực tiếp hỗ trợ các nỗ lực thực thi pháp luật trong công cuộc bảo vệ các loài ĐVHD đang bị đe dọa tại Việt Nam, trong khu vực và trên toàn thế giới.

LĨNH VỰC HOẠT ĐỘNG CỦA ENV

Từ năm 2007, ENV tập trung vào ba lĩnh vực trọng tâm mang tính chiến lược nhằm ngăn chặn hoạt động buôn bán ĐVHD trái phép bao gồm:

- Hỗ trợ đóng góp ý kiến để tăng cường thể chế, khắc phục các lỗ hổng pháp luật, phát triển các chính sách hiệu quả và thúc đẩy quá trình ra quyết định có liên quan tới vấn đề bảo vệ ĐVHD.
- Hỗ trợ tăng cường thực thi pháp luật thông qua cung cấp thông tin và khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng cùng chung tay ngăn chặn tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép.
- Giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD thông qua các chiến dịch dài hạn nhằm thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng.

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Địa chỉ: Phòng 1701 (Tầng 17), tòa nhà 17T5, Hoàng Đạo Thúy, Thanh Xuân, Hà Nội

Điện thoại: 024 6281 5424

Fax: 024 6281 5423

Email: hotline.env@gmail.com

Website: www.thiennhien.org

